

'Sărbătoarea Sfântului Gheorghe – tradiții și obiceiuri'

Автор(и): Растителна защита
Дата: 06.05.2026 Брой: 5/2026

Ziua Sfântului Gheorghe (6 mai) este una dintre cele mai mari sărbători de primăvară din Bulgaria, asociată cu trezirea naturii, fertilitatea, creșterea animalelor și celebrarea Sfântului Gheorghe Purtătorul de Biruință. Ea îmbină tradițiile creștine, credințele populare (Ziua Păstorului) și Ziua oficială a Vitejiei și a Armatei Bulgare.

În calendarul popular bulgar, Ziua Sfântului Gheorghe se numără printre principalele sărbători ale anului și este adesea percepută ca cea mai mare sărbătoare de primăvară, chiar mai venerată decât Paștele. Numeroase cântece populare spun: Frumos este Paștele, dar și mai frumoasă este Ziua Sfântului Gheorghe.

Este cunoscută și sub denumiri locale precum Gergyovden, Gergevden, Gyurgovden, Gergi, Dzhurdzhevden (în așezările tradițional creștine), precum și Hadirlez și Adreles (în comunitățile preponderent musulmane). Sărbătoarea este legată de o dată fixă – celebrată pe 6 mai pe întreg teritoriul locuit de bulgari. Ea marchează începutul jumătății de vară a anului agricol, care se încheie de Ziua Sfântului Dumitru. Această poziționare în calendarul festiv determină practicile ritualice extrem de bogate, menite să asigure sănătatea oamenilor și fertilitatea câmpurilor și animalelor, acoperind toate domeniile vieții economice și sociale.

Au fost înaintate numeroase ipoteze cu privire la originea sărbătorii, inclusiv că este moștenită de la tracii antici, că este o sărbătoare slavă străveche și că își are originea în Asia și este legată de obiceiurile proto-bulgarilor.

Au fost trase multe paralele între Ziua Sfântului Gheorghe și eroii și simbolurile sale și diverse credințe și artefacte antice și ulterioare – de exemplu, Sfântul Gheorghe este asemănat cu Eroul Trac, iar Cavalerii Mesei Rotunde cu el. În mod similar, sărbătoarea a cunoscut diverse influențe culturale de-a lungul existenței sale seculare.

Sfântul Gheorghe este perceput în mod tradițional ca stăpânul umezelii și fertilității de primăvară (se spune că deschide izvoarele și umezeala, legat de mitul victoriei sale asupra dragonului (sau șarpelui) și că umblă și veghează asupra câmpurilor și culturilor – în general, se crede că rătăcește după moarte și vine în ajutor atunci când este nevoie), patron al fermierilor și, cel mai important – al păstorilor și turmelor lor, motiv pentru care Ziua Sfântului Gheorghe este definită și ca Ziua Păstorului, iar sacrificiile de animale îi sunt deosebit de caracteristice.

Roua și Apa

În noaptea dinaintea sărbătorii (adică pe 5 sau 6 mai, dar în perioada cunoscută ca „înainte de primele cocoși”), există tradiția de a vizita o zonă ierboasă relativ retrasă, unde animalele ar putea pășuna, și de a intra acolo în contact cu roua dimineții, numită „scăldat”. Un alt moment ritualic legat de rouă este colectarea și aducerea ei acasă. Se crede că roua colectată de Ziua Sfântului Gheorghe are o putere de vindecare specială.

Pe lângă „scăldatul” în rouă, se practică și scăldatul ritualic în râuri și izvoare. În Chepelare, sudul Bulgariei, după ce umblă în rouă, musulmanii bulgari merg la izvorul sfânt al Sfântului Gheorghe, unde se spală sau se scaldă; scăldatul în râuri și izvoare are loc și în întregul Rodopi central,

precum și în diverse alte locuri, cum ar fi regiunile Tryavna și Kazanlak. Există obiceiul de a aduce acasă apă colectată în aceste condiții (în unele locuri, este transportată în tăcere completă – așa-numita apă tăcută), care este folosită pentru a frământa pâinea rituală. În unele locuri (regiunile Razgrad, Plovdiv), se crede că în această zi, apa este atât de vindecătoare și dătătoare de putere, încât chiar și urșii se scaldă pentru prima dată în an în această zi și există, de asemenea, credința că aceasta este ziua în care se trezesc din hibernare. Este o credință larg răspândită că ploaia de Ziua Sfântului Gheorghe (precum și de Ziua Înălțării) este deosebit de rodnică – „fiecare picătură aduce o monedă de aur”.

Ritualuri cu Verdeață și Fertilitate

După scăldatul în rouă, în drumul lor spre casă (care poate să nu fie în timpul nopții), oamenii culeg plante verzi proaspete (mușcată, fag, urzică, liliac etc.) pentru a decora ușile și pragurile caselor, grajdurilor și țarcurilor; sunt așezate pe așternutul copiilor și pe jugurile vitelor; se fac coroane și se pun pe capetele animalelor domestice. Burlacii (tinerii necăsătoriți) împodobesc porțile iubitelor lor cu verdeață, iar fecioarele (fetele necăsătorite) împletesc buchete și coroane și le pun în păr. În regiunea Kyustendil, fecioarele culeg „lepich” (brusture) și îl pun pe hainele lor pentru ca tinerii să se lipească de ele; fecioarele pomiche din regiunea Chepelare „caută iarba iubirii delidilen” și se împodobesc cu ea pentru a fi căutate (un tip de magie amoroasă). În acest context, obiceiul de a face leagăne de Ziua Sfântului Gheorghe este larg răspândit. Acestea sunt legate de un copac înalt și frunzos, iar femeile sunt legănite de bărbați, însoțite de cântece și dialoguri cu conotații marital-sexuale ascunse. Pe lângă legănat, pe aproape întreg teritoriul etnic bulgar, se atârnă cântare pe copaci frunzoși, pe care oamenii se cântăresc, crezând că acesta este un mod de a fi sănătos și viguros pe tot parcursul anului.

Se crede, de asemenea, că, ca și de Ziua Sfântului Ioan Botezătorul (Eniovden), devreme dimineața de Ziua Sfântului Gheorghe, ierburile au o putere de vindecare specială și, prin urmare, se culeg și ierburi. Se practică și magia pentru „furtul” fertilității de pe proprietățile altora (adică atragerea norocului în ceea ce privește recolta) și, prin urmare, în noaptea dinaintea sărbătorii, vrăjitorii (tentatoare și vindecători) își fac magia pentru „preluarea” fertilității altora – ei „ispesc” roadele câmpurilor și laptele și fertilitatea animalelor. Pentru a se proteja împotriva acestui lucru, în unele părți ale Bulgariei, oamenii încearcă să ucidă un șarpe în ziua dinaintea Zilei Sfântului Gheorghe și în ziua propriu-zisă și să stropească lapte prin gura lui. Atât uciderea șerpilor, cât și astfel de manipulări cu corpurile lor sunt sau pot fi nu numai ilegale, ci și extrem de periculoase

din cauza riscului de mușcături sau otrăvire (inclusiv pentru că, chiar și atunci când șarpele este mort, maxilarul său are un reflex de mușcătură și poate conține venin sau poate provoca infecții grave). Se mai crede că această zi este una dintre cele mai potrivite zile ale anului pentru așa-numita „coborâre și muls” a lunii de către vrăjitori, adică transformarea ei într-o vacă și obținerea laptelui ei pentru a face magie.

În această zi, fermierii iau primul ou roșu vopsit de Joia Mare, ocolesc câmpul cu el și îl îngroapă în centrul său, crezând că în acest mod magic vor stimula fertilitatea acestuia. Acest lucru se face și la grajduri și țarcuri. În alte locuri, păstrează paie de la cina de Ajunul Crăciunului și le împărtășie în jurul proprietății sau le ard în locuri înalte de pe terenul satului pentru a preveni tunetul și grindina. Pe vasele folosite pentru mulsul oilor, se pun mușcată, busuioc și alte ierburi verzi, sau se înfig ramuri verzi în mijlocul proprietății.

Ritualuri privind Animalele și Mielul de Jertfă

Conform credințelor populare, Sfântul Gheorghe, pe lângă faptul că este patronul fermierilor (ceea ce este presupus de numele său, însemnând „fermier” în greacă), este și cel mai puternic patron al turmelor; prin urmare, o mare parte din practicile și obiceiurile ritualice efectuate de sărbătoarea sa urmăresc să asigure sănătatea și fertilitatea acestora. De Ziua Sfântului Gheorghe, devreme dimineața, are loc conducerea ritualică a animalelor la prima pășune verde, turma fiind mânată cu un băț verde, adică tânăr. În unele cazuri, păstorii trag cu armele în apropierea turmei pentru a alunga spiritele rele.

Obiceiul de a sacrifica un miel (numit „miel de Sfântul Gheorghe” din acest motiv) de Ziua Sfântului Gheorghe este larg răspândit pe întreg teritoriul etnic bulgar. În trecut, cel puțin în regiunile mai bogate și în vremuri de mai mare prosperitate, sacrificiile de animale erau de așteptat să fie universale deoarece:

„... o casă sau o comunitate în care nu se sacrifica un miel în această zi era considerată în afara credinței, în afara satului.”

Astăzi, toți cei care poartă numele Georgi, Gergana, Ginka, Gancho și derivatele lor își sărbătoresc onomastica.